

ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul programului instituțional de cercetare pentru anii 2024–2027, etapa anului 2024, 200101 ” Crearea soiurilor și clonelor pomicele, viticole și legumicole, perfecționarea procedeelelor agrotehnice de cultivare și elaborarea tehnologiilor de producere a vinurilor din soiuri de struguri locale și produselor alimentare de ultima generație”, director de proiect: Dr. Victoria ADAJUC, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Instituție Publică Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Biroul Secției Științe ale Vieții Nr.4 din 27 februarie 2025)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul, obiectivele și acțiunile planificate pentru etapa 2024 sunt în mare parte realizate. S-au obținut rezultate semnificative în studii pe hibrizi, asanarea soiurilor, dezvoltarea vinurilor, combaterea dăunătorilor și realizarea de produse funcționale. Unele etape planificate sunt încă în desfășurare, cum ar fi adaptarea portaltoilor în seră și cercetarea suplimentară pentru unele produse. Totuși nu este clar din raport dacă a fost înființată plantația mamă de categorii biologice înalte la soiurile pomicele și viticole

Obiectii: Obiectivele puteau fi stabilite într-o modalitate mult mai palpabilă. De exemplu, obiectivul 1, 2 și 6 pot fi formulate într-un singur obiectiv, deoarece țin de crearea și selectarea soiurilor de plante productive și cu rezistență sporită la factorii biotici și abiotici. Astfel, pot fi evidențiate alte activități care la sigur au fost realizate în cadrul subprogramului în anul 2024. Compartimentul 3. Acțiunile realizate – este formulat în format de rezultate obținute, dar se cere a fi sub forma de acțiuni care au fost realizate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

În 2024, rezultatele cercetărilor din cadrul proiectului au fost diseminate prin participare cu referate la diferite expoziții, simpozioane, emisiuni TV și publicarea unor lucrări științifice importante. Printre realizările majore se numără monografia „Cultivarea dirijată a fructelor de prun pentru păstrare îndelungată” și capitolul în monografia internațională „История создания ампелоколлекций России и некоторых зарубежных стран”. Totuși nu este clar dacă acest capitol editat în monografia respectivă are legătură cu obiectivele proiectului. De asemenea, au fost publicate articole în reviste indexate precum *Fruit Growing Research* și *Scientific Study & Research*, abordând teme relevante din domeniul viticulturii și pomiculturii. Participarea la conferințe internaționale și naționale a facilitat schimbul de cunoștințe, consolidând colaborările științifice. Aceste activități au contribuit semnificativ la promovarea progreselor în domeniu și la

aplicarea acestora în practica agricolă. Totuși, din numărul total de cercetători, care sunt implicați în cadrul proiectului, foarte puțini se regăsesc în publicațiile respective.

Obiectii:

1. Informația privind diseminarea rezultatelor obținute în anul 2024 din capitolul 6. nu corelează cu rezultatele expuse în anexa nr.2 De exemplu, în capitolul 6. sunt indicate 2 monografii, iar în anexa nr. 2. este indicată o monografie, care nu poate fi clasificată ca monografie din considerentul că este o lucrare sub formă de Ghid. În anexa nr. 2 este specificat un capitol în monografie internațională, iar în informația cap. 6. lipsește. etc.

2. Dacă e să raportăm numărul publicațiilor la numărul total de cercetători științifici, obținem un indice de 0,54 articole per persoană, iar la numărul de dr. și dr. hab., atunci obținem 1,2 articole per persoană. Un indicator destul de slab pentru un colectiv științific atât de puternic.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Brevetele de invenție obținute în acest proiect, pentru anul 2024, sunt pe domeniile viticulturii și tehnologiilor alimentare. Numărul total de brevete este de 5 unități. În ansamblu, aceste realizări contribuie la diversificarea și sustenabilitatea sectorului viti-vinicol și alimentar, având un impact pozitiv asupra dezvoltării durabile a comunităților.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Participarea tinerilor în cadrul proiectului pentru anul 2024 a avut o pondere de 20% din numărul total al executorilor. În această perioadă au fost susținute trei teze de doctor și o teză de doctor habilitat.

Punctajul mediu acordat: 23,7

Concluzii și recomandări:

Cercetările realizate de echipa IȘPHTA în anul de referință au evidențiat potențialul excepțional al resurselor genetice autohtone și al tehnologiilor inovatoare în domeniile horticulturii, viticulturii, oenologiei și tehnologiei alimentare. Identificarea și selecția genotipurilor promițătoare, dezvoltarea unor soiuri noi și avansarea tehnologiilor de multiplicare și selecție fitosanitară au avut un impact semnificativ asupra îmbunătățirii producției horticole și viticole. De asemenea, inovațiile în domeniul produselor alimentare funcționale, precum utilizarea subproduselor pentru obținerea de pudre antioxidante și băuturi fermentate, au demonstrat progres în valorificarea eficientă a resurselor naturale. Rezultatele cercetărilor contribuie la promovarea sustenabilității și dezvoltarea unor produse competitive, având aplicații extinse în agricultură și industria alimentară.

Se propune calificativul general: Bine

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva GUDUMAC

Conducător adjunct al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Ion TODERAȘ

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela ROMANCIUC